

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Jan Kochanowski
O żywocie ludzkim

Fraszki to wszystko, cokolwiek myślemy,
Fraszki to wszystko, cokolwiek czyniemy;
Nie masz na świecie żadnej pewnej rzeczy,
Próżno tu człowiek ma co mieć na pieczy.
Zacność, uroda, moc, pieniądze, sława,
Wszystko to minie jako polna trawa;
Naśmiawszy się nam¹ i naszym porządkom,
Wemkną nas w mieszek, jako czynią łątkom².

www.wolnelektury.pl/katalog/lektura/fraszki-ksiegi-pierwsze-o-zywocie-ludzkim-fraszki-to-wszystko.html

¹ Naśmiawszy się nam – naśmiawszy się z nas.

² Wemkną nas w mieszek, jako czynią łątkom – włożą nas do worka jak kukielki (marionetki) po przedstawieniu.

Zadanie 1. (0–1)

Uzupełnij zdanie. Wybierz właściwe odpowiedzi spośród podanych.

Dwa pierwsze wersy utworu zaczynają się **A/B**, poprzez którą podmiot liryczny **C/D**.

- A.** apostrofą **C.** zwraca się do fraszek będących adresatem wypowiedzi.
B. anaforą **D.** podkreśla znaczenie słowa *fraszki* jako rzeczy nieistotnej.

Zadanie 2. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Podmiot liryczny posługuje się czasownikami w 1. osobie liczby mnogiej, aby

- A.** ukazać plany na przyszłość.
B. wyrazić subiektywne poglądy.
C. zainteresować słuchaczy swoimi refleksjami.
D. wypowiedzieć się w imieniu wszystkich ludzi.

Zadanie 3. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz **P**, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo **F** – jeśli jest fałszywe.

Porównanie <i>Wszystko to minie jako polna trawa</i> służy podkreśleniu związku życia ludzkiego z przyrodą.	P	F
Występujące w tekście słowo <i>łątko</i> we współczesnej polszczyźnie jest archaizmem.	P	F

Zadanie 4. (0–1)

Sformułuj wniosek, który będzie stanowił przesłanie płynące z utworu.

.....

.....

.....

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Adam Mickiewicz
Pan Tadeusz (fragment)

Słońce już gasło, wieczór był ciepły i cichy,
Okrąg niebios gdzieniegdzie chmurkami zasłany,
U góry błękitnawy, na zachód różany;
Chmurki wróżą pogodę: lekkie i świecące,
Tam jako trzody owiec na murawie śpiące,
Ówdzie nieco drobniejsze, jak stada cyranek¹;
Na zachód obłok na kształt rąbkowych firanek,
Przejrzysty, sfałdowany, po wierzchu perłowy,
Po brzegach pozłacany, w głębi purpurowy,
Jeszcze blaskiem zachodu tlił się i rozżarzał,
Aż powoli pożółkniał, zbladnął i poszarzał.
Słońce spuściło głowę, obłok zasunęło,
I raz ciepłym powietrzem westchnąwszy – usnęło.

www.wolnelektury.pl/katalog/lektura/pan-tadeusz.html#s24

¹ Cyranka – wędrowny ptak wodny z rodziny kaczkowatych.

Zadanie 5. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Plastyczność obrazu poetyckiego przedstawionego w podanym fragmencie została podkreślona dzięki nagromadzeniu

- A. przysłówków.
- B. przymiotników.
- C. rzeczowników.
- D. czasowników.

Zadanie 6. (0–1)

Uzupełnij zdanie. Wybierz właściwe odpowiedzi spośród podanych.

W ostatnich dwóch wersach zacytowanego fragmentu utworu występuje A/B, za pomocą którego C/D.

- A. uosobienie
- B. porównanie
- C. ukazano podobieństwo słońca do zmęczonego człowieka
- D. nadano dynamiczny charakter opisowi zachodzącego słońca

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Bolesław Leśmian
Szewczyk

W mgłach daleczeje sierp księżycy,
Zatkwiony ostrzem w czub komina,
Latarnia się na palcach wspina
W mrok, gdzie już kończy się ulica.
Obłądny szewczyk – kuternoga
Szyje, wpatrzony w zmór odmęty,
Buty na miarę stopy Boga,
Co mu na imię – Nieobjęty!

Błogosławiony trud,
Z którego twórczej mocy
Powstaje taki but
Wśród takiej srebrnej nocy!

Boże obłoków, Boże rosy,
Naści z mej dłoni dar obfity,
Abyś nie chadzał w niebie bosy
I stóp nie ranił o błękity!
Niech duchy, pałac gwiazd pochodnie,
Powiedzą kiedyś w chmur powodzi,
Że tam, gdzie na świat szewc przychodzi,
Bóg przyobuty bywa godnie!

Błogosławiony trud,
Z którego twórczej mocy
Powstaje taki but
Wśród takiej srebrnej nocy!

Dałeś mi, Boże, kęs istnienia,
Co mi na całą starczy drogę –
Przebacz, że wpośród nędzy cienia
Nic ci, prócz butów, dać nie mogę.
W szyciu nic nie ma, oprócz szycia,
Więc szyjmy, póki starczy siły!
W życiu nic nie ma, oprócz życia,
Więc żyjmy aż po kres mogiły!

Błogosławiony trud,
Z którego twórczej mocy
Powstaje taki but
Wśród takiej srebrnej nocy!

Bolesław Leśmian, *Zwiedzam wszechświat. Wybór wierszy*, Świat Książki, Warszawa 2006, s. 131–132

Zadanie 7. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A albo B i jej uzasadnienie spośród 1.– 3.

Użyty w pierwszej zwrotce wyraz *daleceje* jest

A.	neologizmem	użytym w celu	1.	złagodzenia znaczenia zastępowanego słowa.
			2.	zbudowania nastroju wypowiedzi.
B.	eufemizmem		3.	wprowadzenia w klimat dawnych czasów.

Zadanie 8. (0–2)

Uzupełnij tabelę. Do każdego z podanych przykładów z utworu dopisz nazwę środka stylistycznego i określ funkcję, jaką pełni on w utworze.

Przykład z tekstu	Nazwa środka stylistycznego	Funkcja w tekście
<i>Boże obłoków, Boże rosy,</i>		
<i>kęś istnienia</i>		

Zadanie 9. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Zastosowane w wierszu rymy oraz powtarzająca się zwrotka sprawiają, że utwór jest rytmiczny.	P	F
Wykrzykniki znajdujące się na końcu kolejnych strof świadczą o negatywnych emocjach podmiotu lirycznego.	P	F

ODPOWIEDZI DO ZADAŃ I ZASADY PRZYZNAWANIA PUNKTÓW

Numer zad.	1.	2.	3.	5.	6.	7.	9.
Odpowiedź	BD	D	FP	B	AC	A2	PF

1 p. – wskazanie poprawnej odpowiedzi.

0 p. – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Numer zadania	Poprawna odpowiedź	Liczba punktów	Zasady przyznawania punktów									
4.	Np. Wszystko to, co na co dzień jest dla ludzi ważne, np. pieniądze, sława, uroda, przeminie, ponieważ życie jest ulotne. Ludzie są jak kukielki odgrywające role wyznaczone im przez Boga, którego bawią ziemskie starania.	(0–1)	1 p. – sformułowanie poprawnej odpowiedzi. 0 p. – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.									
8.	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Przykład z tekstu</th> <th style="text-align: center;">Nazwa środka stylistycznego</th> <th style="text-align: center;">Funkcja w tekście</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;"><i>Boże obłoków, Boże rosy,</i></td> <td style="text-align: center;">apostrofa</td> <td style="text-align: center;">Wyraża szacunek nadawcy wypowiedzi do adresata.</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;"><i>kęś istnienia</i></td> <td style="text-align: center;">przenośnia</td> <td style="text-align: center;">Oddaje chwilowość życia.</td> </tr> </tbody> </table>	Przykład z tekstu	Nazwa środka stylistycznego	Funkcja w tekście	<i>Boże obłoków, Boże rosy,</i>	apostrofa	Wyraża szacunek nadawcy wypowiedzi do adresata.	<i>kęś istnienia</i>	przenośnia	Oddaje chwilowość życia.	(0–2)	2 p. – poprawne określenie funkcji dwóch środków stylistycznych. 1 p. – poprawne określenie funkcji jednego środka stylistycznego. 0 p. – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.
Przykład z tekstu	Nazwa środka stylistycznego	Funkcja w tekście										
<i>Boże obłoków, Boże rosy,</i>	apostrofa	Wyraża szacunek nadawcy wypowiedzi do adresata.										
<i>kęś istnienia</i>	przenośnia	Oddaje chwilowość życia.										